

Barn som placeras

i familjehem eller på HVB/institution

Introduktion

Ditt barn har eller kommer placeras i familjehem eller på HVB/institution och du som förälder får här information om sådant som är viktigt att du har kunskap om. Du kan alltid be ansvarig socialsekreterare förklara informationen närmare om du har frågor eller om du har frågor om hur praktiska saker ska lösas just för dig och ditt barn.

Barn- och ungdomsenheten i Falköping arbetar på uppdrag av Socialnämnden som består av politiker. Vårt arbete styrs av olika lagar. De som är mest förekommande finns här tillsammans med sin förkortning.

SoL - Socialtjänstlagen

SoF - Socialtjänstförordningen

LVU - Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga

Du kan även komma i kontakt med uttryck som HVB, vilket står för *hem för vård och boende*. Ett annat ord som används för HVB är institution. SIS står för *Statens institutionsstyrelse* vilket är HVB:n som är låsbara.

Det kommer påverka din ekonomi

När ett barn placeras medför det att du som förälder förlorar rätten till de socialförsäkringsförmåner som är knutna till att du har barnet boende hos dig. Det innebär att om du får underhållsstöd från försäkringskassan kommer

detta att dras in helt. Andra bidrag som inte längre betalas ut är barnbidrag/studiebidrag, del av bostadsbidrag och försörjningsstöd för barnet. Det är viktigt att du är uppmärksam på detta så att du inte blir återbetalningsskyldig. Socialtjänsten är skyldig att meddela försäkringskassan när ett barn placeras utanför hemmet.

Föräldrarna ska bidra till kommunens kostnader

När ett barn placeras är du som förälder skyldig att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader. Det innebär att kommunen har rätt att ta ut ersättning fram till att ett placerat barn fyller 18 år. Skatteverket ska lämna de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders del i kommunens kostnader.

Socialtjänsten räknar ut för var och en av föräldrarna vad de ska betala till kommunen. I uträkningen tas bland annat hänsyn till dina inkomster och hur många andra barn du har att försörja.

Du får ett skriftligt beslut där det framgår enligt vilket lagrum kravet sker, det belopp som har fastställts samt hur betalning ska göras. Beslutet om vad du ska betala går enligt 16 kap. 3 § SoL inte att överklaga. När barnet flyttar hem igen måste du söka underhållsstöd på nytt hos försäkringskassan.

Folkbokföring

Barn som bor i familjehem ska folkbokföras i familjehemmet. Enligt folkbokföringslagen ska en person vara skriven där personen oftast vistas och där personen har sin dygnsvila. Det innebär också att ditt barn omfattas av familjehemmets hemförsäkring.

Barn som bor på HVB ska fortsätta vara folkbokförd på vårdnadshavares adress. Barnet får inte vara folkbokförd på ett HVB, men kan ha post ställd dit.

Vårdnadshavarens inflytande över vården

Efter ett beslut om placering i familjehem eller HVB enligt SoL (frivillig placering) eller LVU (tvångslagstiftning) har vårdnadshavaren kvar den juridiska vårdnaden om barnet. Men rätten att bestämma i frågor som rör barnet påverkas i olika grad beroende på om det är en frivillig placering eller utifrån

tvångslagstiftning. Föräldrar som inte är vårdnadshavare har ingen formell rätt att påverka innehållet i vården. I takt med att barnet blir äldre och mognar tas större hänsyn till barnets åsikter kring vården.

Vårdnadshavarens roll vid en frivillig placering enligt SoL

Vården bygger i dessa fall på vårdnadshavarens samtycke. Det betyder inte att en vårdnadshavare ska avgöra alla frågor som uppkommer kring barnet. Beslut i frågor som rör den dagliga omsorgen måste kunna tas av de vuxna som vistas runt barnet, det vill säga familjehem eller personal på HVB. Till daglig omsorg gäller frågor om barnets mat, kläder, sovtider och hur barnet ska tillbringa sin fritid. Däremot ska vårdnadshavare vara med och besluta om frågor av mer ingripande betydelse för barnets framtid, såsom skolgång.

Vårdnadshavarens roll vid en LVU-placering

Vid vård med stöd av LVU kvarstår den juridiska vårdnaden, men socialtjänsten träder in vid sidan av vårdnadshavarna eller i deras ställe.

Enligt 11 § LVU bestämmer socialtjänsten om hur vården av barnet ska ordnas och var barnet ska vistas under vården. Socialtjänsten ska bestämma om barnets personliga förhållanden i den utsträckning som det behövs för att genomföra vården. Detta innefattar exempelvis medicinsk vård eller behandling.

När ett barn vårdas med stöd av LVU fräntas inte vårdnadshavaren allt inflytande över vården av barnet. Socialtjänsten har en skyldighet att i största möjliga utsträckning låta vårdnadshavarna vara delaktiga i frågor som rör vården. Till skillnad från de frivilliga placeringarna kan dock socialtjänsten vid LVU-placeringar besluta om hur vården för barnet ska genomföras mot vårdnadshavarnas vilja.

Vårdnadshavarens rätt till insyn och delaktighet

Enligt lag är det skillnad på att vara förälder och att vara vårdnadshavare. Som vårdnadshavare är du part. Att vara part betyder bland annat att man har rätt att läsa handlingar och vara med och bestämma om sitt barn. Vårdnadshavarens rätt till insyn i barnets personakt kan begränsas i förhållande till barnets

Socialtjänsten ska jobba för att barnet och vårdnadshavare deltar i arbetet med att upprätta, följa upp och vid behov revidera genomförandeplanen. Socialtjänsten har en skyldighet att informera barnets vårdnadshavare om förhållanden som rör barnet. Det gäller både vid en frivillig placering som vid en placering enligt LVU.

Överväganden och omprövningar

Är ditt barn placerat med stöd av 4 kap 1 § SoL eller enligt 2 § LVU kommer socialsekreterare att skriva ett övervägande var sjätte månad som lämnas till socialnämndens arbetsutskott.

Övervägandet är en beskrivning av vad som hänt under placeringen och hur planeringen framåt är för ditt barns placering. Övervägandet är inte ett beslut som kan överklagas utan ses enbart som en rapport till utskottet. Om du anser att placeringen ska avslutas får du kontakta ansvarig socialsekreterare som då inleder en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL gällande din hemtagningsbegäran. Det beslut som den utredningen mynnar ut i är, om du anser att det är felaktigt, överklagningsbart.

Är ditt barn placerat med stöd av 3 § LVU ska vården omprövas inom sex månader från att placeringen gjordes. Det innebär att utskottet utifrån den information som presenteras fattar beslut om vården ska fortsätta eller inte.

Det beslutet kan du och ditt barn, om barnet är över 15 år, överklaga. Vårdnadshavare och barn över 15 år kan själva begära en prövning av vården om man anser att den kan upphöra.

Barnets umgänge med föräldrarna, syskon och andra närstående

Socialtjänsten har ansvar för att barnets behov av umgänge med föräldrarna tillgodoses. I vilka former och hur omfattande umgänget bör vara får bedömas från fall till fall och kan behöva variera över tid. Socialtjänsten ska ta reda på vad barnet tycker om umgänge med föräldrar, syskon och andra personer. Barnets inställning ska tillmätas betydelse utifrån ålder och mognad. Vid frivilliga placeringar saknar socialtjänsten möjlighet att ensidigt besluta om umgänget mellan det placerade barnet och vårdnadshavaren. När det gäller

umgänge vid vård enligt LVU kan socialtjänsten fatta beslut om att umgänget begränsas om socialsekreteraren inte är överens med vårdnadshavaren om utformningen. Utgångspunkten är att umgänget mellan föräldrar och barn inte får begränsas mer än vad som är nödvändigt för att genomföra vården. Ett sådant beslut kan vårdnadshavare överklaga till Förvaltningsrätten.

Personer, förutom föräldrar, som kan vara viktiga för barnet att hålla kontakt med är syskon, andra släktingar, kamrater och lärare. I vilka former och hur omfattande umgänget bör vara får bedömas från fall till fall utifrån barnets behov. Socialnämnden kan även besluta att någon utomstående person som barnet är trygg med ska vara med vid umgänget, till exempel en familjehemsförälder eller en socialsekreterare.

Om du är missnöjd med socialtjänsten

Det finns olika instanser du kan vända dig till. Du kan kontakta barn- och ungdomsenhetens enhetschef.

Du kan även lämna dina synpunkter digitalt via [falkoping.se/synpunkter](https://www.falkoping.se/synpunkter)

Du kan också be IVO granska socialtjänstens handläggning. Hur du gör finns information om på www.ivo.se

Kontakt

Du kan komma i kontakt med individ- och familjeomsorgen genom att ringa till receptionen 0515-88 53 20.

Du kan också ringa direkt till din socialsekreterare eller skicka e-post.

Falköpings kommun
521 81 Falköping
0515-88 50 00
www.falkoping.se